

Сільські вісті

КУПИТИ

Перша частина сільської саги Миколи Шпаковського та Ростислава Фука: короткі історії з галицьких сіл, які смішать, вражають та змушують задуматися. "Як би хтось си думав, жи в селі нема жадної культури — той най си йде до пісечої мамі. Ну і шо з того, жи в клюбі хпала стіна, як Ігор з Варваринец був фіром назад давав. Місяць го не видко скурвисина. Менче з тим, в тім клюбови і так ніц толкового не було, як си зара нагадаю, жи тамтом зимом ми всі гулелисьмо в сінтіпонових куртках — а то збоку певно виглідало як якесь столковиско ламагів: махаєш отакво руками, перебираєш ногами, впотієш в тій куртці тай простудиш нирки."

**МИКОЛА ШПАКОКСЬКИЙ
РОСТИСЛАВ ФУР**

СІЛЬСЬКІ КІСТІ

Микола Шпаковський
Ростислав Фук

Сільські вісті

Село і врем'я

Веселіше було жити до колгоспів, коли кожний господар мав своє, брав стільки моргів поля скільки міг обробити. Потім большевики прийшли і розкулачили: плуги, коси, ґраси, пообчищали комори і стайні — всьо позабирали тай зігнали людей докупы в тоті колгоспи. Дурного робота. Перед тим всі мали маєтки, а туво платили копійки і не на себе ти робив, чоловіче. Але зато навчили нас красти, можна було си ціхенько добалакати з комірником за путню жому чи зерна. Всьо спідтишка! Наші света помінели на свої, принесли гармошки, по тілівізору почавсі балет.

А потім Хрущов сказав жеби всі садили кукурузу. Скільки то ажіотажу сі зачало! Тотою кукурузою затикали всі дзюри: робили хліб, гнали горівку, придумали кукурудзяні палички... Старші люди повідають, жи навіть ліфчики і майтки з неї плели. Але кукуруза кукурузов, а бараболя то і є наш галицький хліб. Як вона зуміла нас об'єднати! І суботніки робили для піонерів, і до бабці їздили до села. Ну і само собою на дачі замість квіток цвіла бараболя.

А раз на рік по жнивах в колгоспі робили обжинки, виставлевсі великий стіл, голова від імени райкому поздоровлев зі збором урожаю, всьо жерло і пило, сказитисі можна! Коли бригадир вже зовидів, жи робочі залєли си сливку — то казав їм аби сі збирали і можут зо столу брати всьо шо хочут, всьо для людий, для роботєщого народу. Хто горівку в кишеню, хто капчонку під сорочку — і валили по лісах сьвіткувати далі. Деякі по дві неділи не верталисі додому, так всього було багато. А ше знаїте, старші хлопцї як си ґольгнули то вже сі вобіймали, плакали і жалілисі їдно другому. Деякі випоминали якісь давні жалі і кривди, троха сі тербали, але все лишалисі колеґами.

В той час жінки так само дурно часу не гаяли. Заким хлоп в запої, можна було нарешті в хаті поприбирати, попрати, вобмитисі і сходити на вечоринку, де сі збирали такі ж самі жертви любові. Шо то вони вже там тіко не сплітали: і чоловіків своїх кляли, і Стефці Маціборковій всі кістки перебирали (бо в неї чоловік агроном і його закликали в Гедеер

на конференцію), і жалілися як то тяжко на фермі коло свиней, як то руки всі потріскали і спина болит. Ну але робота є робота, не хтіли в молодості поїхати до міста в петеу вчитисі, то тепер гімна загортают. Найбільше свято було то коли чоловік вертавсі з тих лісів. Отоді можна було клясти на чім світ стоїт, тепер то сі називає релаксация.

А вона теперкай ми каже — розводимсі, то не життє, так більше не годен, дітий собі возьму. А я прийшов'ім нароблений, на обісцю багато роботів, деревцета тре пощепити, на ферму привезли міндобрива — всьо бігом приймити. Здалобиси поїхати на заробітки, але де там. Хлопів обчищають ше на границі або наші рікїтьори, або їхні. Пантрує одне за другим. То приходжу додому, наївсі, скинув шкрабаки, помив ноги тай спати. А вона до мене тулиться і тулиться, ніц-но руками мнецкає. Кажу їй, жеби ми так не шкробала, бо я ї зара вшкробаю. Може хлоп хоче спати. Обідиласі.

Теперкай тре буде поїхати до району, взети розвод, оформити аліменти і виписати її з хати. Бо ше до грома набере на мене кредитів чи шо. А най сі викачає. Маруциного Мироська з Іспанії привезли в трумблї, як він взнав, жи його баба спит з його братом. Всьо зара про то і говоре. Колись не було такого публіцтва, а навіть як було шось сі стало — то ксьондз довго до причастія не приймав. Взимі хлопї зо жінками не дуже разом спали, бо тогди в хаті були старі і малі, а часом і худобу приводили, як зима та була фест зимна. Не було дуже як. А весном як річка сі розмерзне і прилетят бузьки — вже можна було троха побути разом тай піхчи до лісу. Хлопці йшли до дївок, а не дівки до них.

Ая, зара молодьож бігме яка грамасьна стала. Назнімают махабунди всякого на телефони і потім в інтернет викидают. Був я в тім інтернеті, їздив на провідну неділю в Хоростків до Славка Стойка за музику на весілле сі домовляти для малого, куроче аванс завозив. То він ми показав. Мати Василева! Та там і по троє, і по четверо, і з псами, і з неграми... Пішов після того зразу по приїзді до церкви, то мене ксьондз півтора години сповідав, всьо гет чисто вислухав, сказав прочитати двайцїть раз Отче Наш і вісімнайцїть Богородицю. А потім закрив церкву, задер рясу і прожогом побіг городами до попаді.

Але він в нас страшне який зацьонтий. Любка Маґалясова як з Петькою сі розвела і розписаласі з Волегом Кіндрацким, то шлюбу він

їм не дав. Їздили аж до Тернополя, а там їх направили до зарваниці, то вони там шось місяц сі молили. Тай правильно — чого то сі розводити? Тре було перед тим сі дивити яке воно дурне чи мудре. Бо розвод то вже і без того дурість. Того тре за господаркою сі дивити, а не глупствами заніматисі. Як би там не було, а життє в селі то вам не пуделко з сірниками...

Село і готіка

При тих королях добре жили гробарі, бо хто там міг зовидіти, що з небощиком є по смерті, вже були такі, жи витігали си зо склепу короля чи королеву, ну бо тіжка зміна, три через три, нема з ким побалакати, а так-во си пограєш в карти на щиглі чи на гроші тай всі довольні.

Повідав мені їден хлоп, як читав книжку про такого, жи там тії гроби копав. Сам жив в гробівци прабабці, бо жінка його вигнала з хати, нічно кляла як від него землев смерділо. То він там добре обживсі, зробив си буржуйку, вмів чаю си зварити, а по похоронах і горівки мав як хлебнути.

А як то буває, як си поспорут! Їден другого під'юджує: “Як зара підеш і закопаєш на чийсь могилі отойво хрест — з мене флешка горівцуні”. А то зимниця, лютий місяць, глуха ніч. Той сі рухом вдєгнув в шинель тай повалив. Запхав той хрест на гробі Явдоськи, жи завфермом була і не годен хлоп стати на рівні ноги. Пробує-пробує і ніц не виходе. Злапало го серце і рано го знайшли люди, як йшли на першу ходку на автобус. Казали, жи він той хрест так запхав, гет через шинель і та го тримала. Другі казали, жи не можна так грішити, бо то сьвіте і не можна з тим такво сі бавити.

А в Васильківцях шо сі стало — після похорону поставили хлопам файного могорича, до него пива хмільного міцного, дві пачки Пріми, то вони мали ше до вечора хреста запхати. А ті так сі понапивали, жи витягнули на дорозі знак «40» і вкопали на могилі. То добре, жи той хлоп мерлий мав якраз 40 років і був гаїшніком. Рішила родина так і лишити, тільки в середину нуля вчепили його знимку в кашкеті і пагонах.

Якось-то розказував Богдан Іванович з Бернадівки, троюрідний брат мої другої бабці. Каже, жи пару літ тому видів Стефка, а той дуже любив їздити на рибу, би вдома не сидіти. Але так-во була така нездала погода, вітриско, лее дощ, жи хлоп си мусив вдігнути куфайку задом-наперед, би вітер не задував, як їхати на мотороліку. І їде він через міст, а там нема поруччє, шось не так покрутив керівницьом і вилетів в

річку. Проходили якісь пацани та давай ратувати. Витігнули, вже відкачали, Стефко вже очі відкрив, але ту пацани дивляться, жи шось не так з том головою і куфайком, шо робити? Скрутили му голову, би всьо грало. Замордували хлопа. А чи не можна було липнути, в який бік крутити? Але так сі стало, всьо не відгадаєш.

Їх потім засудили, дали 4 роки тому, жи порадив не в ту сторону покрутити, і 8 тому, жи покрутив. Більше не давали по «снісходітельним обстоєтельствам», бо вони якби хтіли помогчи в тім ділі. Посадили їх в Дрогобичі, то перший звязавсі з якимись злодіями, вони обкрадали свіжі могили. А другий якраз після тюрми не годен був роботи си знайти і пішов тії могили людем копати, бо шо мав робити? І такво раз вночі сі здибали старі колеги на цвинтарі — той тільки-но закопав, а той вже розкопувати взявсі, бо по наводці сказали, жи в небощика було сім золотих зубів і два перстені на пальцях від двох шлюбів. Ну короче той копальщик як намотав срок став дуже побожним і нефайно йому то всьо виглядало, не по-християнську. А вже був троха під мухов, тай взяв гаратнув того свого бувшого колегу ломом по плечах, то потім знов сів вже на парканайціть років, Але, як кажут старі люди, за правду.

А то вже повім про свою бабцю. Була в неї така коліжанка Сташка, жи любила си випити. Повідала історію про то, жи в Сибірах намерзласі, заробила жиляків на ногах, то теперкай мусе відігріватисі. Раз приходе Сташка до мої бабці на іменини, приносе кошичок квітів, би сі підлизати, хитра була. Бабця сі втішили, витігнули з льоху бутель самогонки, нарізали солонини і вогірків, налєла в шклянки, ну і так си капку побалювали. А на другий день бабця сі придивленют до тих квіточок і під листочками зобачили хрестики, то вже допетрала, жи та потігнула їх з цвинтара. Але вже сі знервувала, пішла до Сташки з тим кошиком і повішала го їй на шию, аби знала, як відбирати від мерлих.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ